

תקציר הצעת מחקר: "השפעת שלטי חוצות על נהיגה כפונקציה של סוגי השלטים, גודלם וצפיפותם"

צוות החוקרים: פרופ' יואל נורמן, ד"ר יפה ישורון, ד"ר פארלי סתר, ד"ר תומר טולדו וגב' הדס מרציאנו

מוסד: אוניברסיטת חיפה

השאלה אם שלטי חוצות מסיחים את דעתם של נהגים ועלולים לגרום לתאונות דרכים היא שאלה חשובה אשר עדיין אין עליה תשובה חד משמעית. מחקרי שדה שנעשו בעבר לא הצליחו להוכיח באופן חד משמעי כי שלטי חוצות מעלים את מספר התאונות; ישנם מחקרים שמצאו קשר כזה בעוד אחרים לא מצאו. יש לציין שמחקרים מסוג זה לוקים בחסר שכן הם מחפשים קשר מתאמי ואינם מאפשרים הסקת מסקנות לגבי סיבה ומסובב. כמו כן, אין אפשרות לבודד משתנים במחקרים מסוג זה. בנוסף, חלק מן המחקרים נעשו "מטעם" גורמים שונים בתעשיית הפרסום ומסקנותיהם מוטלות בספק. על כן אנו מציעים לבצע מחקר מעבדתי מבוקר באמצעות סימולטור נהיגה חלקי אשר יוכל לענות באופן ישיר וללא משתנים מתערבים על השאלות השונות.

בהצעת מחקר זו אנו מציעים שתי מסגרות תיאורטיות לבחינה של היבטים שונים של שלטי פרסום והשפעתם על הנהיגה. הראשונה נוגעת למושג של שתי מערכות ראייה – וונטרלית ודורסלית ובאמצעותה נבחן את ההשפעה שיש לשלט סטטי לעומת שלט ווידיאו. השנייה קשורה למודל העומס התפיסתי, ובאמצעותה נבחן היבטים הקשורים לגודל ולצפיפות השלטים. המחקר יבוצע בסימולטור נהיגה חלקי, הנבדקים ינהגו בדרך פרוורית מהירה תחת תנאי שילוט שונים – שלטים סטטיים, שלטים דינאמיים, שלטים גדולים או קטנים, שלטים מרווחים או צפופים ותחת עומס משתנה בכביש ובשוליו. נשווה את ביצועי הנהיגה של הנבדקים בעודם נוהגים תחת התנאים השונים על מנת להסיק מסקנות לגבי טיב הנהיגה כפונקציה של משתנים אלו. מאחר והמשתנים יבחנו באופן מבודד ויושוו אל נהיגה ללא שלטים, נוכל להסיק באופן חד משמעי מהם הפרמטרים של השלטים אשר השפיעו על טיב הנהיגה. בהמשך נבדוק גם שילובים שונים של משתנים אלו על מנת להבין מהם השילובים הבעייתיים ביותר והאם ישנם שילובים שאינם משפיעים על טיב הנהיגה. ממצאים אלו יוכלו לעזור לגבש המלצות בנוגע לשילוב של סוגי השלטים, גודלם ומידת צפיפותם אשר מאפשר נהיגה בטוחה.

יתרון המחקר הוא בתפעול השיטתי והמבוקר של המשתנים השונים תחת תנאי סימולציה שידמו סיטואציות נהיגה שונות. בדרך זו תתאפשר מדידה סדורה ואמינה של השפעות המשתנים השונים, ללא חשש מהתערבות של משתנים שאינם קשורים לשאלות המחקר. וכך, בניגוד למחקרי שדה שמניבים מידע רק לגבי קשר מתאמי, נוכל להסיק מסקנות על השפעת היבטים שונים בשלטי חוצות על הבטיחות בדרכים.